

zijn van de rassenlijst verdwenen. Nieuwkomers zijn Arrival en Calida. Arrival haalt zijn financiële opbrengst uit een goed suikergehalte en een goede wortelopbrengst. Dit ras staat hoog boven de grond en heeft een lage tarra. Calida staat diep in de grond en heeft meer grondtarra. Dit ras haalt zijn financiële opbrengst vooral uit de wortelopbrengst met een matig suikergehalte bij een hoog aminoN-gehalte.

'Slapende bieten' door aantasting van het witte bieten-cysteaaltje. Bieten-cysteaaltjesresistente rassen zijn al zinvol bij lage besmettingen (circa 250 eieren en larven per 100 ml grond).

Rhizoctonia, cercospora en rhizomanie

Het reeds vermelde ras Ivano heeft in deze categorie gezelschap gekregen van Flores. Dit ras staat vrij diep in de grond en levert vrij veel tarra. Het is een ras met een vrij hoog suikergehalte. Door de ontwikkeling van andere blad-schimmels zijn Ivano en Flores eigenlijk twee extra rassen met resistentie tegen rhizoctonia.

Zonder resistentie

In 2005 zijn geen nieuwe rassen zonder specifieke resistenties onderzocht. Er heeft ook geen herberekening van de cijfers plaatsgevonden. De rassenlijst van 2006 voor rassen geteeld op niet-besmette percelen is dus exact hetzelfde als die van 2005. Van de aanbevolen rassen zijn er vier, waaronder de top-vier van deze lijst, resistent tegen rhizomanie. Het opbrengstniveau van de

rhizomanieresistente rassen is boven dat van de niet-resistente rassen gestegen. Ook bij teelt op percelen zonder rhizomanie. Het advies: neem geen risico en zaai rhizomanieresistente rassen. De herberekende tabel vindt u in het Rassenbulletin op www.irs.nl.

Jan Wevers

Ziekten, plagen en onkruiden 2005; een blik op 2006

Suikerbieten kunnen last hebben van verschillende ziekten en plagen. De mate waarin verschilt per jaar en per perceel. De ervaringen van 2005 zijn waardevol voor het nieuwe teeltjaar.

Trichodorusaaltjes

Trichodorusaaltjes veroorzaken meer schade in andere gewassen en vermeerderen zich ook in andere gewassen. Door een juiste rotatie zijn problemen in de bieten te voorkomen. Vermijd bijvoorbeeld meerjarig grasland of meerdere jaren wintertarwe voor de bieten. Het relatief koude en natte voorjaar van 2005 zorgde voor een lange zaaiperiode en een zich traag ontwikkelend gewas. Deze omstandigheden waren ideaal voor vrijlevende trichodorusaaltjes. Deze bewegen mee met de vochttoestand van de grond. In droge grond zitten ze diep en veroorzaken geen schade. In vochtige grond zitten de aaltjes in de bovenste laag, vlak bij de wortels van de jonge biet. Pleksgewijs

leidt dit dan tot een onregelmatig gewas in het voorjaar. De biet heeft echter een groot compenserend vermogen en in de meeste gevallen valt de schade uiteindelijk mee. De inzet van een granulaat is, zeker gelet op de dalende bietenprijzen, niet rendabel. De meest rendabele oplossing komt van een effectieve gewasrotatie.

pH-problemen

Op menig perceel wilden de bieten dit voorjaar niet groeien door een te lage pH. Het is schrijnend te zien dat veel percelen met slecht groeiende bieten een pH tussen de 3,5 en 4,9 hebben. De oplossing is eenvoudig: het perceel bekalken en de slechte plekken extra kalk geven.

Vrijlevende aaltjes kunnen de oorzaak zijn van een traag ontwikkelend gewas.

Emelten en ritnaalden

Dit voorjaar waren er percelen met problemen door emelten en ritnaalden. Chemische bestrijding is niet mogelijk. Voorkomen kan wel. Deze insecten komen vooral voor na de teelt van gras.

Tabel 1. Percentage (%) besmette percelen met het witte bietencysteaaltje per IRS-gebied en het minimaal en maximaal aantal gevonden eieren en larven per 100 ml grond per IRS-gebied.

gebied	besmet (%)	aantal eieren + larven/100 ml grond	
		minimum	maximum
Zeeuwsch-Vlaanderen	53	10	710
Zeeuwse eilanden	100	10	3.020
West-Brabant	85	10	450
Noord- en Zuid-Holland	81	20	1.550
Oost- en Zuid-Flevoland	20	50	2.740
Noordoostpolder	45	30	1.310
Noordelijke klei	20	20	160
Noordelijk zand	0	-	-
Noordelijk dal en veen	0	-	-
Zuidoost zand	21	10	840
Zuidoost klei	20	10	390
Zuidoost löss	57	20	1.740

Bron: Blgg/IRS 2005

Met de pekelbadmethode in het najaar is vast te stellen hoeveel emelten in de bouwvoor zitten. De aanwezigheid van emelten kan aanleiding zijn voor de teelt van bieten naar een ander perceel uit te wijken. Voor zowel ritnaalden als emelten worden momenteel bestrijdingsmogelijkheden gezocht.

Bietencysteaaltjes

Witte bietencysteaaltjes leiden al gauw tot opbrengstverlies. De meeste telers willen dit niet zien. In droge jaren is het opbrengstverlies het grootst en zelfs bij een geringe besmetting merkbaar. In natte jaren is de schade geringer, maar gaat de vermeerdering van de aaltjes wel door. De teler betaalt daar later de rekening voor.

Kies dus voor opbrengstzekerheid. Uit een inventarisatie van Blgg en

IRS kwam naar voren dat 22% van het areaal matig (300-600 e+l/100 ml grond) tot zwaar (>600 e+l/100 ml grond) is besmet. Het areaal met bietencysteaaltjesresistente rassen blijft daar ver bij achter (nog geen 1% in 2005), terwijl deze rassen zelfs bij een geringe besmetting in opbrengst gelijkwaardig zijn aan een niet-bietencysteaaltjesresistent ras. Daar komt nog bij dat door het aanpakken van de wortels bietencysteaaltjes de deur openzetten voor schimmels die de opbrengst verder doen afnemen. Aanpakken dus die bietencysteaaltjes!

Rhizoctonia

Is er sprake van een besmetting met rhizoctonia op het bedrijf, dan is een rhizoctoniare resistent ras de enige remedie. Echter, de rassenkeuze alleen is niet

afdoende. Een goede bodemstructuur is zeker zo belangrijk. Let daar op bij de na- en voorjaarsactiviteiten. Vermijd bieten na maïs of gras of na waardplanten met rhizoctonia-aantasting.

Bladschimmels

Nadat roest in 2004 voor verrassingen zorgde met een uitbraak op relatief grote schaal, deed meeldauw dat dit jaar. Meeldauw trad relatief vroeg en lang op. Cercospora kwam traag op gang, met uitzondering van enkele percelen, maar zorgde nergens voor grote problemen, mits op tijd bestreden. Ook voor volgend jaar geldt: bestrijd bij de eerste schimmelwaarnemingen en let op de bladschimmelwaarschuwingsdienst van het IRS.

Onkruidbestrijding

Voor de onkruidbestrijding was 2005 een gunstig jaar. Bodemherbiciden die bij het zaaien waren toegepast, werkten erg goed. In enkele gevallen op lichte zavel trad zelfs bij doseringen van 2 tot 2,5 kg per hectare Pyramin enige gewasschade op.

Telers die de onkruidbestrijding volledig na opkomst uitvoerden, hadden door het gunstige weer alle gelegenheid om het juiste tijdstip en omstandigheden te kiezen voor een maximaal effect. In de tankmixen voor lage doseringen werden helaas ook middelen toegevoegd die niet nodig waren.

Een toenemend probleem zijn de onkruidbieten. Veel telers denken daar te licht over. Wie over tien jaar nog bieten wil telen, zal de onkruidbieten en schieters nu allemaal moeten verwijderen.

Hans Schneider en Jan Wevers

Een te lage pH (3,5-4,9) kan veel problemen veroorzaken.